

## Základná škola Pavla Horova Michalovce

**ŠKOLSKÝ ROK: 2018/2019**

**9 . ROČNÍK**

**OBČIANSKA NÁUKA**

**Vypracovala: Mgr. Andrea Palkociová**

### **Obsah**

Charakteristika predmetu. ....	2
Ciele učebného predmetu. ....	<b>Chyba! Záložka nie je definovaná.</b>
Kľúčové kompetencie .....	<b>Chyba! Záložka nie je definovaná.</b>
Obsahový štandard .....	3
Výkonový štandard.....	4
Pedagogické stratégie .....	5
Učebné zdroje .....	5
Hodnotenie.....	5
Tematický plán .....	7

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.



## Charakteristika predmetu.

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vedie ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

V 9. ročníku sa predmet občianska výchova bude vyučovať v časovej dotácii 1 hodina týždenne, ročne 33 vyučovacích hodín.

## Ciele predmetu.

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaní základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

## Kľúčové kompetencie

### v oblasti komunikačných schopností:

- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,
- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie
- v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,
- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie.



**v oblasti sociálnych kompetencií:**

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení.

**v oblasti interpersonálnych kompetencií**

- prejavovať pozitívny vzťah k sebe i iným
- efektívne pracovať v kolektíve
- vedieť racionálne riešiť konfliktné situácie,
- vedieť sa správať empaticky a asertívne
- budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku
- na základe sebareflexie si svoje ciele a priority stanovovať v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami
- dokázať odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch.

**v oblasti občianskych kompetencií**

- uvedomovať si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážené chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomovať si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života, zaujíma k nim stanoviská a aktívne podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia,

## Obsahový štandard

Základné ekonomické pojmy( ľudské potreby a ich uspokojovanie, statky, výrobný proces, výrobné zdroje, vzácnosť výrobných zdrojov, výber a rozhodovanie, alternatívne náklady). Ekonomika a ekonómia( mikroekonómia, makroekonómia).Tri základné ekonomické otázky( čo, ako a pre koho vyrábať). Typy ekonomík( príkazová, trhovú, zmiešanú ekonomiku, charakteristika trhovej ekonomiky, vlastnícke práva v trhovej ekonomike). Trhový mechanizmus( trh, ponuka, zmeny ponuky a dopytu, cena). Základné formy podnikania( podnik, formy podniku, podnikanie, fyzická osoba, zisk a strata). Výroba, výrobca( produktivita práce, konkurencia). Spotrebiteľ, spotreba(súkromná a verejná spotreba). Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike ( peniaze, funkcia peňazí, banky, poisťovne, nebankové subjekty).

## Výkonový štandard

Žiak vie vysvetliť ekonomické pojmy, uviesť vzájomní súvislosti medzi nimi, aplikovať ich v praktickom živote. Dokáže vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Učí sa konať zodpovedne a rozvážne. Vie vytipovať príklady riešenie jednotlivých ekonomických otázok. Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík, porovnať a zhodnotiť ich pozitíva a negatíva, na konkrétnych príkladoch aplikovať riešenie ekonomických otázok podľa typu ekonomiky. Žiak vie charakterizovať trhovú ekonomiku, uviesť charakteristiku vlastníckych práv a vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov. Dokáže charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania, opíše úspešného podnikateľa z okolia. Žiak zdôvodní vzťah medzi produktivitou práce, množstvom tovaru a konkurencieschopnosťou. Dokáže uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou, na konkrétnych príkladoch vysvetlí obmedzenie súkromnej a verejnej spotreby. Dokáže určiť faktory vytvárajúce hodnotu peňazí, zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike, vie porovnať jednotlivé finančné inštitúcie z hľadiska spotreby. Vie posúdiť mieru rizika pri využívaní nebankových subjektov.

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Ekonomický život v spoločnosti
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Ekonomický život v spoločnosti
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Ekonomický život v spoločnosti
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Ekonomický život v spoločnosti
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	Ekonomický život v spoločnosti
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Ekonomický život v spoločnosti

## Pedagogické stratégie

**Vyučovacie metódy využívané v predmete:** V predmete budú preferované aktivizačné metódy kladúce dôraz na samostatnú prácu študenta, rozvoj tvorivého a divergentného myslenia. K aktivizujúcim metódam môžeme zaradiť nasledujúce metódy - problémovo-



výkladová, heuristická, výskumná, brainstorming (burza nápadov), brainwriting (písomná podoba brainwritingu), didaktické hry a súťaže, inscenačné metódy, dialogické metódy, diskusia, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor.. Aktivizačné metódy budú doplnené metódami priameho prenosu poznatkov (výklad, opis, vysvetľovanie, rozprávanie). Do výučby občianskej výchovy začleníme projektové vyučovanie zamerané na rozvoj medzipredmetových vzťahov. Vo vyučovacom procese bude využívaná frontálna práca (pedagóg pracuje s celou triedou), individuálna práca (pedagóg je v interakcii s jedným študentom), skupinová práca (študenti spoločne pracujú na určitej úlohe), projektové vyučovanie

**Vyučovacie formy využívané v predmete:** skupinová práca, individuálna práca, frontálna práca

## Učebné zdroje

**súbor učebníc občianskej výchovy:**

ŠLOSÁR, Rudolf a kol.: 1998. *Občianska výchova pre 9.ročník základných škôl*. Tretie vydanie. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998:

**aktuálne zdroje z internetu**

[http://www.zsphorova.sk/modernaskola/obcianska\\_vychova/index.html](http://www.zsphorova.sk/modernaskola/obcianska_vychova/index.html)

**prezentácie a pracovné listy vytvorené pedagógom**

**dataprojektor, notebook**

## Hodnotenie

Spôsoby a kritériá hodnotenia sú stanovené klasifikačným poriadkom školy. Predmet občianska náuka bude klasifikovaný známku. Pri jeho klasifikácii budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základných škôl s účinnosťou od 1.mája 2011. Výsledné hodnotenie žiaka zohľadňuje jeho výsledky vo všetkých oblastiach prípravy na vyučovací proces tj. ústny prejav a písomný prejav (najmenej dvakrát za polrok) a individuálne aktivity (ak sa budú realizovať-t.j. referáty, prezentácia materiálu súvisiaceho s preberaným učivom- knihy, video, aktivita študenta na hodine).

Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Hodnotenie žiaka so špecifickými poruchami učenia bude v súlade so závermi a odporúčaním pedagogicko-psychologického vyšetrenia.



Písomné práce budú rozvrhnuté rovnomerne na celý školský rok. Termín konania písomných prác pedagóg oznámi vopred na vyučovacej hodine alebo na internetovej stránke školy. Termín na vykonanie písomnej skúšky, ktorá má trvať viac ako 25 minút, prekonzultuje učiteľ s triednym učiteľom.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chválitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

V prípade písomných prác budeme využívať nasledujúcu percentuálnu stupnicu :

Stupeň 1: 100% - 90%

Stupeň 2: 89 %- 75%

Stupeň 3: 75% - 50%

Stupeň 4: 49% - 30%

Stupeň 5: 29% - 0%

V prípade, že bude súčasťou hodnotenia žiaka tvorba vlastného projektu alebo prezentácie, pedagóg bude pri jeho hodnotení zohľadňovať nasledujúce kritéria.

- náročnosť zvolenej témy, jej obsahové zvládnutie
- logická štruktúra spracovanej témy
- zaujímavosti a doplnenie základného učiva
- grafická úprava
- prezentovanie projektu pred spolužiakmi



## Tematický plán

Predmet: Občianska náuka

Ročník: 9. ročník

Časová dotácia: 33 hodín/ročne

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<b>Ekonomický život v spoločnosti</b>  <b>33 hodín</b>	<b>Ekonomický život spoločnosti</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Základné ekonomické pojmy-potreby a statky/ 2 hodiny</li><li>- Výroba, výrobné vstupy</li><li>- Alternatívne náklady</li></ul> <ul style="list-style-type: none"><li>- Ekonomika a ekonómia/ 2 hodiny</li><li>- Základné ekonomické otázky/ 2 hodiny</li><li>- Opakovanie</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- ľudské potreby</li><li>- uspokojovanie ľudských potrieb</li><li>- statky</li><li>- výrobný proces</li><li>- výrobné zdroje</li><li>- vzácnosť výrobných zdrojov</li><li>- rozhodovanie</li><li>- rozhodovací proces</li><li>- výber</li><li>- alternatívne náklady</li></ul> <ul style="list-style-type: none"><li>- ekonomika</li><li>- ekonómia</li><li>- mikroekonómia</li><li>- makroekonómia</li></ul>	<p>Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí. Učí sa konať rozvážne a zodpovedne</p> <p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie zdôvodniť potrebu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Typy ekonomík</li> <li>- Trhová ekonomika/ 2 hodiny</li> <li>- Príkazová ekonomika</li>   <li>- Trh</li> <li>- Trhový mechanizmus/ 2 hodiny</li> <li>- Podnik, podnikanie, podmienky podnikania</li> <li>- Hospodárenie podniku-príjmy, náklady</li> <li>- Produktivita práce</li> <li>- Základné formy podnikania-živnosti</li> <li>- Základné formy podnikania- obchodné spoločnosti</li> <li>- Opakovanie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Čo vyrábať?</li> <li>- Ako vyrábať?</li> <li>- Pre koho vyrábať?</li>   <li>príkazová ekonomika</li> <li>- trhová ekonomika</li> <li>- zmiešaná ekonomika</li>   <li>Trhová ekonomika</li>   <li>- Vlastnícke práva-</li>   <li>- trh</li> <li>- ponuka</li> <li>- zmeny ponuky – príčina, dôsledok</li> <li>- dopyt</li> <li>- zmeny dopytu- príčina, dôsledok</li> <li>-cena</li>   <li>- podnik</li> <li>- formy podniku</li> <li>- podnikanie</li> <li>- fyzická osoba</li> <li>- zisk</li> <li>- strata</li> </ul>	<p>osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote</p> <p>Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok</p> <p>Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík. Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie aplikovať riešiteľnosť základnej ekonomickej otázky podľa typu ekonomiky.</p> <p>Vie charakterizovať trhové ekonomiku tromi znakmi. Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv. Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a efektívnym využívaním zdrojov</p> <p>Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie na praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi</p>
--	--	--	---







ZŠ P. HOROVA  
MICHALOVCE

obmedzenie spotreby verejných statkov.

Vie vysvetliť uvedené pojmy.  
Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy.  
Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí.  
Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike.  
Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé finančné inštitúcie.  
Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie



ZŠ P. HOROVA  
MICHALOVCE

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť 2. STUPEŇ ZŠ - ISCED 2

--	--	--	--